

โครงการแม่บ้านใส่สะอาด

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวน จังหวัดเชียงใหม่

ในปี 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวนได้ทำการสำรวจสภาพปัญหาภายในพื้นที่แล้วพบว่า แม่บ้านจำนวนมากในตำบลมีปัญหาการว่างงาน แม่บ้านบางส่วนต้องการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวและต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทว่า แม่บ้านเหล่านี้ไม่สามารถไปทำงานในสถานที่ที่อยู่ใกล้ได้ เนื่องจากยังต้องทำหน้าที่แม่บ้านในครัวเรือนของตน อีกทั้ง แม่บ้านเองยังขาดความรู้และทักษะหลายด้านในการทำงาน

นอกจากนี้ ถึงแม้ว่า ภายในตำบลจะมีการรวมกลุ่มแม่บ้านในการผลิตสินค้าประเภทขนมอาหารต่างๆ ทว่า สินค้าดังกล่าวยังไม่สามารถสร้างรายได้ให้กับแม่บ้านได้มากนัก

และเมื่อ อบต.บ้านแหวนได้พิจารณาถึงศักยภาพของชุมชนของตนแล้วพบว่า กลุ่มแม่บ้านนั้นมีความถนัดทางด้านการทำงานบ้านอยู่แล้ว และพบว่า ในเขตพื้นที่มีหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมากซึ่งมีความต้องการจ้างแม่บ้านไว้ทำความสะอาดบ้านตน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: หางดง

จังหวัด: เชียงใหม่

ประชากร: 9,090 คน

พื้นที่: 11.72 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ใน 2546 อบต.บ้านแหวนจึงได้จัดทำ "การฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้แม่บ้าน" ขึ้น เพื่อเป็นการสร้างอาชีพด้านการทำงานบ้านและสร้างรายได้ ให้กับแม่บ้านที่ว่างงานและแม่บ้านที่ต้องการหารายได้เสริม โดยเป็นการนำเอาศักยภาพที่มีอยู่ของตนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- รวบรวมแม่บ้านที่สนใจเข้าร่วมโครงการเป็นสมาชิกกลุ่มจำนวน 40 คน และจัดกิจกรรมอบรมแม่บ้านใส่สะอาด เป็นเวลา 3 วัน เพื่อสร้างความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดการอบรมดังนี้
 - ในวันแรกของการอบรม เป็นการอบรมทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการทั่วไปเกี่ยวกับงานบริการ และเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการ ณ ที่ทำการ อบต.
 - ในวันที่สอง เป็นการอบรมภาคปฏิบัติในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
 - ในวันสุดท้าย ช่วงเช้าเป็นการปฏิบัติจริงในหมู่บ้านจัดสรรในชุมชน และช่วงบ่ายทำการสรุปบทเรียนและประเมินผลโดยคณะวิทยากรจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
- การจัดกลุ่มแม่บ้านรับจ้างทำความสะอาดตามบ้านจัดสรร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
 - อบต.ติดต่อกับผู้จัดการโครงการหมู่บ้านจัดสรร เพื่อให้ผู้จัดการแจ้งไปยังลูกบ้านว่ามีใครสนใจจ้างแม่บ้านมาทำความสะอาดบ้านของตน เจ้าของบ้านที่สนใจจะแจ้งกลับไปยัง อบต. และมีการลงทะเบียนไว้
 - อบต.พิจารณาพื้นที่บ้านจัดสรรว่าอยู่ใกล้กับหมู่บ้านใดมากที่สุด แล้วแจ้งไปยังคณะกรรมการแม่บ้านซึ่งได้รับแต่งตั้งมาจากแม่บ้านที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้คัดเลือกแม่บ้านที่อยู่หมู่บ้านนั้นมารับงาน
 - ตัวแทนกรรมการและแม่บ้านไปดูที่บ้านงานเพื่อตกลงราคาทำความสะอาดกับเจ้าของบ้าน จนทั้งสามฝ่ายยอมรับราคา จึงจะตกลงทำงาน โดยมีเกณฑ์การคำนวณ

ค่าแรงคือ ค่าแรงขั้นต่ำ 200 บาท ใช้เวลาทำอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ถ้าบ้านหลังใหญ่ มีจำนวนห้องเยอะ ก็จะคิดราคาสูงขึ้น ทั้งนี้ เจ้าของบ้านจะจ่ายเงินค่าจ้างกับแม่บ้านที่รับงานโดยตรง ไม่ต้องผ่านกองกลาง และเจ้าของบ้านจะจัดหาอุปกรณ์ทำความสะอาดที่จำเป็นให้แม่บ้าน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. งบประมาณสนับสนุนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนวิทยากร และค่าสถานที่ในการจัดกิจกรรมอบรม
2. งบประมาณจาก อบต.บ้านแหวน จำนวน 20,000 บาท สำหรับจัดฝึกอบรม

บุคลากร

1. วิทยากรจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ให้การอบรมแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ใน 2 วันแรกของกิจกรรมอบรม แม่บ้านในสะอาด
2. คณะกรรมการกลุ่ม ปฏิบัติงานเมื่อเจรจาจ้างงานและพิจารณาเรื่องราคาทำความสะอาดบ้าน
3. ปลัด อบต. และหัวหน้าส่วนการคลัง ช่วยประสานงานภายในกลุ่มและลูกค้า

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2546	- ประชุมระดมความคิดเห็นในการหาหนทางในการแก้ปัญหาการว่างงานของแม่บ้าน จนได้ข้อสรุปในการจัดทำโครงการ "ฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้แม่บ้าน" อันเนื่องมาจาก อบต. เห็นว่าในตำบลอยู่ใกล้กับอำเภอเมือง มีบ้านจัดสรรจำนวนมากซึ่งมีฐานะดีต้องการจะจ้างแม่บ้านมาทำงานบ้าน - เสนอให้มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำความสะอาดบ้าน เนื่องจากบ้านจัดสรรดังกล่าวเป็นบ้านสมัยใหม่ หากไม่มีการอบรมก่อนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บ้านและสุขภัณฑ์ภายในบ้านลูกค้าได้ - รวบรวมรายชื่อแม่บ้านในตำบลที่ว่างงานและอยากมีอาชีพเสริมในด้านการทำงานบ้าน	อบต.บ้านแหวน/กลุ่มแม่บ้านตำบลบ้านแหวน อบต.บ้านแหวน
19 - 21 กันยายน 2546	ดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมแม่บ้านในสะอาด	ผู้นำแม่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน
ปลายปี 2546 – ต้นปี 2547	- จัดกลุ่มแม่บ้านเข้าไปรับจ้างทำความสะอาดในบ้านจัดสรรที่แจ้งมายัง อบต.	อบต.บ้านแหวน / วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่/กลุ่มแม่บ้านตำบลบ้านแหวน อบต.บ้านแหวน/กลุ่มแม่บ้านตำบลบ้านแหวน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปลายปี 2546 – ต้นปี 2547	- ทำการประเมินผลโครงการและปรับปรุงโครงการ โดยมีการวางแผนว่า ในเดือนกันยายน 2547 จะจัดกิจกรรมอบรมแม่บ้านเป็นเวลา 7 วัน และตั้งกรรมการกลุ่มใหม่ มีการลงทะเบียนสมาชิก โดยเก็บค่าลงทะเบียน แล้วนำเงินที่ได้มาเป็นทุนของกลุ่มแม่บ้าน ให้กลุ่มบริหารกันเอง และมีการจ่ายค่าจ้างผ่านกองกลางเพื่อหักเงินเข้ากองทุนกลุ่ม อบต.จะให้เงินงบประมาณอบรมกับจัดซื้อเครื่องดูดฝุ่นให้ 1 เครื่อง	อบต.บ้านแหวน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

--บทบาทความร่วมมือ--

กลุ่มแม่บ้านตำบล
บ้านแหวน

ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้แม่บ้านจากทุกหมู่บ้านที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

วิทยาลัยอาชีวศึกษา
จังหวัดเชียงใหม่

สนับสนุนด้านวิทยากรและสถานที่ในการจัดกิจกรรมอบรมแม่บ้าน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. แม่บ้านในตำบลจำนวนมากว่างงานและต้องการหารายได้เพื่อมาจุนเจือครอบครัว

หลังการดำเนินการ

1. แม่บ้านที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม สามารถหารายได้เสริมมาจุนเจือครอบครัวได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นงานที่ตนมีความถนัดอยู่แล้วและไม่ต้องไปทำงานไกล
2. เจ้าของบ้านบางหลังจ้างแม่บ้านที่ตนเองยอมรับผลงานให้ทำประจำเป็นรายเดือน โดยให้ค่าตอบแทนเดือนละ 6,000 บาท ทำให้แม่บ้านที่ไม่สนใจเข้าร่วมโครงการตั้งแต่เริ่มแรก หันมาสนใจและอยากเข้าร่วมโครงการ
3. หมู่บ้านจัดสรรอื่นๆในตำบลใกล้เคียงได้ทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการ และสนใจอยากจ้างแม่บ้านจากกลุ่มแม่บ้านในสะอาด เนื่องจากความเชื่อใจได้ของกลุ่ม ทำให้ปริมาณงานที่จะมารองรับแม่บ้านในสะอาดเพิ่มมากขึ้น จนอยู่ภาวะงานล้นคน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ตัวแทนผู้นำแม่บ้านที่ อบต. ให้ไปหาแม่บ้านที่ว่างงานจริงๆ ไม่ได้ไปจัดประชุมแม่บ้านในหมู่บ้านตนเพื่อที่จะหาคนสนใจเข้าร่วม แต่กลับไปหาคนที่รู้จักใกล้ชิดกัน ซึ่งคนเหล่านี้	1. เมื่อได้ประเมินผลโครงการพบว่า โครงการประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง มีตัวอย่างของผู้ที่มีรายได้ดีจากการปฏิบัติงานเป็นแม่บ้านในสะอาดอย่างจริงจัง ทำให้มีผู้ที่

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ส่วนหนึ่งไม่ได้สนใจจริง ส่วนหนึ่งสนใจจริง และส่วนหนึ่งเป็นญาติของตัวแทนผู้นำแม่บ้านที่ได้ทราบข้อมูล และเนื่องจากแม่บ้านบางคนไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเข้าร่วมและปฏิบัติงานจริง จึงทำให้มีแม่บ้านที่รับงานไปปฏิบัติจริงมีเพียง 20 คนจาก 40 คนที่เข้าอบรม	สนใจจะเข้าร่วมโครงการอย่างจริงจังจำนวนมากขึ้น ทาง อบต.จึงไม่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ หรือติดตามหาผู้สนใจมาร่วมโครงการด้วยตนเองอีก
2. หลังการอบรม อบต.ได้แต่งตั้งตัวแทนแม่บ้านเป็นคณะกรรมการแม่บ้าน แบ่งหน้าที่กันทำงาน แต่ปรากฏว่า คนที่มีตำแหน่งกรรมการส่วนหนึ่งไม่ได้ทำงานจริงๆ เนื่องจากคนเหล่านี้ส่วนหนึ่งมีฐานะค่อนข้างดีหรือมีอาชีพอยู่แล้ว	2. ในการปรับปรุงโครงการในเดือนกันยายน 2547 จะมีการแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ที่สนใจและตั้งใจจะทำงานนี้จริง
3. เจ้าของบ้านบางหลังเป็นชาวต่างประเทศทำให้มีปัญหาในเรื่องการพูดคุยสื่อสารกัน	3. เตรียมจัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นให้กับแม่บ้าน ในการอบรมรอบที่สอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การที่ค่าจ้างในการจ้างแม่บ้านจากโครงการแม่บ้านในสะอาดมีราคาไม่แพงมากนัก และลูกค้ามีความไว้วางใจได้เนื่องจากผู้ที่เข้าร่วมโครงการนี้จะต้องลงทะเบียนอย่างละเอียดกับ อบต. โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่หรือที่ติดต่อของแม่บ้าน ดังนั้น เจ้าของบ้านจะทราบได้ว่าจะสามารถติดต่อกับแม่บ้านที่เข้ามาทำความสะอาดบ้านตนได้อย่างไร
2. สภาพพื้นที่ที่อยู่ใกล้อำเภอเมือง และมีหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต.บ้านแหวนได้ทำการประเมินผลงานที่ได้ดำเนินการแล้วพบว่า ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง มีแม่บ้านสนใจเข้าร่วมมากขึ้น และได้วางแผนเตรียมการปรับปรุงโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนกันยายน 2547 จะมีการจัดกิจกรรมอบรมอย่างเข้มข้นเป็นเวลา 7 วัน โดยจะจัดให้มีการลงทะเบียนโดยเสียค่าลงทะเบียนด้วย และจะตั้งคณะกรรมการแม่บ้านกลุ่มใหม่ที่ตั้งใจจริง เพื่อให้มาดูแลกลุ่มแม่บ้านในสะอาด นำเงินลงทะเบียนที่ได้เป็นทุนเริ่มแรกของกองกลางของกลุ่ม เพื่อนำไปซื้อน้ำยาทำความสะอาดให้กรรมการกลุ่มนำมาขายกับแม่บ้านสมาชิก เนื่องจากต่อไปแม่บ้านต้องนำน้ำยาทำความสะอาดไปเอง และ อบต.จะสนับสนุนงบประมาณเรื่องการจัดกิจกรรมอบรม และจัดซื้อเครื่องดูดฝุ่นให้กับกลุ่ม 1 เครื่อง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวดาวัลย์ วัฒนาโกศัย
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวน
ที่อยู่ : 182 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : (053) 441-961, (01) 783-2318

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวชวพร ขวพุทธศิลา
ตำแหน่ง : หัวหน้าส่วนการคลัง
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหวน
ที่อยู่ : 182 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : (053) 441-961

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	182 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230
ขนาดพื้นที่	11.72 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	6,290,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	6,290,000 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	12 คน 4 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 6 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	9,090 คน
จำนวนครัวเรือน	3,808 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	693 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลบ้านแหวน ตั้งอยู่ในอำเภอหางดงซึ่งอยู่ติดกับ อำเภอเมือง มีระยะห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ 11 กิโลเมตร พื้นที่ของตำบลส่วนหนึ่งเป็นหมู่บ้าน จัดสรร ซึ่งผู้อยู่อาศัยส่วนมากจะทำงานในอำเภอเมือง การปกครองแบ่งออกเป็น 13 หมู่บ้าน ลักษณะ ชุมชนเป็นแบบชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท แต่วิถีชีวิตของ ประชาชนจะค่อนข้างไปทางวิถีชีวิตแบบเมืองมากกว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั้งบริเวณ ในและนอกพื้นที่ โดยบริเวณนอกพื้นที่ส่วนมากจะเป็น ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ส่วนอาชีพเกษตรกรรมมี สัดส่วนค่อนข้างน้อย